

Skriftligt prov i specialistexamen i allmänmedicin 2016-01-18.

Skriv varje svar på ny sida!

Skriv uppgiftens nummer och ditt kodnummer på varje sida!

Om du skriver för hand: skriv inte på baksidan utan ta istället nytt papper.

Provet består av åtta uppgifter. Det är situationer på en allmänläkarmottagning. Du beskriver hur du skulle hantera de beskrivna situationerna. Utgå från att du arbetar på din egen mottagning med de resurser och förutsättningar som där gäller.

Du agerar enbart på de uppgifter som finns beskrivna i uppgiften.

Motivera dina ställningstaganden, beslut, ordinationer.

Skriv ner dina **reflektioner!** Vid olika alternativ (ex diagnoser): **vilket är mest rimligt?**

Är det någon information du saknar: förklara varför! **Undvik** att ställa **motfrågor** utan motivering!

Vi förutsätter att du efterfrågar patientens förväntningar, farhågor, etc ("F-en") och du **behöver inte redovisa det** i dina svar!

Bra svar kännetecknas av:

- Goda medicinska fackkunskaper, använda på rätt sätt.
- Allmänmedicinskt perspektiv i ärendet. Det kan t ex gälla något av följande: kontinuitet, helhetsperspektiv, långsiktigt eller preventivt tänkande, prioritering, patientcentrering, etiska aspekter, mottagningens förutsättningar.
- Redovisade resonemang som ligger till grund för dina bedömningar och beslut.

Dina svar granskas av erfarna kollegor inom examinatorskretsen. Examinanderna är då avidentifierade, och därför skriver du **kodnummer** och inte namn på varje blad.

Din examinator kommer att meddela resultatet och senare ge sin återföring på dina svar. Se till att du får en bra återföring!

På ST-dagarna i Kalmar 14-16 september 2016 blir det en genomgång av provet och diskussion med momentansvariga och examinander.

Lycka till!

Momentansvariga

Inge Carlsson och Gunnar Axelsson

Uppgift 1

Algot, 9 år, kommer för sitt vänstra öra tillsammans med sin mamma, som i morse hade lagt märke till blod på hans ytteröra och på kudden.

Algot förstår inte varför det blivit så och han har inget ont, har sovit gott i natt och tycker han hör som vanligt. Efter lite funderande minns han att han på eftermiddagen igår lekte med en kompis och blev nedbrottad på gräsmattan. Han kände då att det gjorde lite ont i örat, men det gick troligen fort över och han sa inget när han kom hem.

Mor är orolig och tänker på skallskada med blödning från örat.

Algot är opåverkad, har likvärdig hörsel på öronen. Vid undersökning är höger öra, hörselgång och trumhinna normala. Vänster öra ömmar påtagligt vid tryck mot tragus, och man ser lite blod i hörselgången. Trumhinnan är delvis skymd av ett koagel, men övre delen av trumhinnan ter sig blek och blank. Mun och svalg: bleka slemhinnor, tonsillrester utan beläggning. Rhinoskopi: u a. På halsen känner man symmetriskt enstaka små oömma adeniter.

Uppgift 2

Bertil, 75, har bokat en tid till dig på grund av obehag i vänster vad. Bertil berättar att han sedan ett par månader fått mer ont ryggen när han promenerar och då har det också känts i vänster vad efter cirka 5-10 minuter. Det lugnar sig om han stannar upp och därefter känns det mindre. Det kan också lindras av att böja sig framåt. Aldrig besvär i vila eller nattetid när han sover. Lindriga ryggbesvär har kommit och gått genom åren men aldrig strålat ut i benet.

Bertil slutade röka för många år sedan. Han motionerar vanligtvis flitigt och har för några år sedan cyklat Vätternrundan. Han cyklar gärna miltals på sommarhalvåret och på vintern använder han motionscykeln regelbundet och har då inga besvär av ryggen eller vaden.

Utöver välbehandlad astma har Bertil varit frisk. Han drabbades för något år sen av en perifer peroneusparese i vänster ben som gick i regress spontant.

Status: Rör sig obehindrat, kan gå på tå och hälar. Kan komma ner i huksittande. Lokal status: Varma fötter och väl palpabla pulsar. Ingen lokal ömhet eller svullnad i vaderna.

Uppgift 3

Cecilia, 17, har behandlats med Selexid i 5 dagar för en distal urinvägsinfektion. Kände sig inte bättre och kom på inrådan av din sköterska till laboratoriet med morgonurinprov. Cecilia haffade dig i korridoren. Berättade att hon var orolig för STD och ville absolut inte att föräldrarna ska få veta att hon sökt. Du noterade att Cecilia var lite blek, kanske lite svullen under ögonen, och du

kommenterade det. Cecilia menade att hon ibland brukade se ut så. I varje fall var hon afebril och opåverkad i övrigt. Ni blev överens om urinprover inklusive urin- och klamydiaodling.

Cecilia ska nu 3 dagar senare ringas upp enligt överenskommelse. Odlingssvaren har kommit, de var negativa, det kommer att bli en lättnad för Cecilia.

Dock ser du nu att det var rikligt med röda och protein (+++) i det prov som lämnades. Du får samtidigt syn på i tidboken att Cecilias mor beställt telefontid senare på eftermiddagen.

Uppgift 4

Dan, 68, flyttade till din stad för tre år sedan. Han har skrivit ett brev till vårdcentralen, och chefen vill att du som har sett patienten flest gånger ska hantera det, och påminner dig om att vårdcentralens ekonomi är beroende av att man tar de prover och gör de åtgärder som ger ekonomisk utdelning, till exempel kolesterol.

I journalen läser du att patienten har tablettbehandlad hypertoni. Inga andra hälsoproblem beskrivna. Ingen ärftlighet för hjärt-kärlsjukdom. Icke-rökare. BMI 29. Går timslånga promenader dagligen. Kolesterol har legat mellan 5,2 och 5,6 mmol/L under åren, senast 5,4. Du erbjöd statin men han ville avstå. Hans enda läkemedel nu är enalapril 20 mg/dag.

Så här skrev han:

Till chefen för vårdcentralen Centralen

Jag ringde mottagningen för en månad sedan för att få recept på min blodtrycksmedicin, Enalapril 20 mg. Då måste jag lämna blodprov fastande, sa sköterskan. Så jag gick dit nästa morgon och de tog kolesterolprov, inga andra prover, och de mätte inte blodtrycket. Varför skulle just kolesterol mätas? Vi hade ju bestämt förra året att jag inte behövde ta medicin för det. Läkaren erbjöd, men när vi gick igenom riskerna såg vi att det inte skulle göra någon större skillnad.

Receptet var redan klart på apoteket, så provsvaret behövdes tydligen inte för att veta vilken medicin jag skulle ha. Det var en doktor Bäck som hade skrivit ut blodtryckstabletterna eftersom min vanliga läkare var bortrest. Jag har inte fått svar på blodprovet fastän sköterskan lovade att ringa eller skicka brev om det. Jag undrar också över att ingen frågade hur jag mår, och att ingen kollade blodtrycket. (Jag mår bra, och på min egen mätare hemma brukar blodtrycket vara kring 125/70, men det kunde ju inte ni veta).

Man kan undra om det är så att ni får betalt till mottagningen för att ta kolesterolprov oavsett om det behövs och struntar i att ta andra prover som kanske är viktigare.

Vänliga hälsningar

Dan Skog

PS Jag fick recept med bara ett uttag, så jag behöver snart ett nytt.

Uppgift 5

Du är medicinsk rådgivare vid vårdcentralen och rådgivningssköterskan som tjänstgjort på eftermiddagen berättar följande och frågar dig om råd om Evert, 80, som är diabetiker:

”Everts hustru ringde om maken då han varit så trött och medtagen efter en bakteriell luftvägsinfektion. Infektionen i sig är överstånden, febern och den värsta hostan är borta, men maken orkar inte vara uppe, äter knappt något och dricker dåligt. Blodsockret har under hela dagen varit omkring 30. När hustrun ringde på förmiddagen och talade med en annan sköterska om maken, fick hon rådet att avvakta”.

Everts är listad på vårdcentralen och är ordinerad följande mediciner: Metformin, Mindiab, Novomix, Enalapril, Carvedilol, Furix, Felodipin, Allopurinol, Simvastatin och Diklofenak.

Uppgift 6

Fredrik, 23 år, kommer till dig på vårdcentralen då han nyligen separerat från sin fästmö som träffat en annan. Fredrik är orolig och undrande om underlivet, känner sveda när han kissar. Dessutom har han märkt ömhet i testiklarna och att de rör sig uppåt i vissa situationer – skall det vara så? I slutet av konsultationen nämner han lite förläget att han inte längre får någon vanlig utlösning och märker av att urinen är grumligare än vanligt efter samlaget. Det har varit så sen något år. Innan dess har han fått vanlig utlösning vid orgasm. ”Kan Viagra hjälpa mot det här”?

Uppgift 7

Jessica, 20, vars sambo du träffat (det gällde ett Läkarutlåtande om hälsotillstånd till Arbetsförmedlingen angående ryggen) kommer med sin flicka Gwen, 2 år. Gwen har ett blåmärke och en bula till vänster i pannan. Jessica berättar att Gwen för någon timme sedan fallit från en säng. Jessica hade varit i köket och hört dunsen och skriket. En halvtimme senare kräktes flickan. Nu blev Jessica orolig för ”hjärnskakning” och kommer därför till vårdcentralen.

Gwen blir rädd och börja gråta direkt när du kommer in i rummet. Håller upp sin hand mot bula. Du ser ett blågult hematom några cm stort på handryggen.

Uppgift 8

Hanna, 57, söker dig på en akut tid på grund av yrsel. Upplevde för 3 dagar sedan när hon skulle resa sig ur sängen att det kändes ostadigt och det fortsatte så av och till hela dagen. Mådde lite illa och var kallsvettig. Dagen efter var hon så påverkad att hon stannade hemma från jobbet och låg mest

och vilade hela dan. Blev nu uppmanad av maken att söka då han märkt att hon redan veckan innan tappade saker, som när hon till exempel skulle lyfta ett mjölkpaket. Hanna tycker att yrseln fortfarande är lika besvärande och är orolig.

Hanna är sedan tidigare frisk, äter inga piller, är icke rökare och dricker alkohol som folk gör mest. Arbetar som konsult och tågpendlar till arbetet i näraliggande stad.

Status: viss övervikt, pratar lite fort och kanske lite otydligt. Rör sig obehindrat.

Blodtryck 125/70, Hjärta regelbunden rytm, inga blåsljud varken över precordiet eller på halskärlen.

Neurologstatus utan något säkert avvikande.

Det var sista uppgiften.